

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Kůchlerovou,
Ph.D. ve věci

žalobce: **R. O. R. A.**
zastoupen advokátem Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem
sídlem náměstí Svobody 50, 342 01 Sušice

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2024 č. j. OAM-453/ZA-ZA11- P09-
2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl o tom, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), na základě žádosti žalobce ze dne 13. 4. 2023 neuděluje.

2. Žalobce současně požádal o ustanovení právního zástupce z řad advokátů, dříve než krajský soud o jeho žádosti rozhodl, doplnil obsah žaloby a doložil krajskému soudu plnou moc pro zastupování advokátem.
3. V řízení vedeném pod sp. zn. 51 Az 2/2024 je přezkoumáváno obdobné rozhodnutí vztahující se k sestře žalobce a jejímu nezletilému synovi. Oba sourozence spojuje totožný azylový příběh.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a jejím doplnění

4. Žalobce **prvním žalobním bodem napadá nesprávné zjištění skutkového stavu věci** (nebyly dle jeho názoru obstarány spolehlivé podklady pro vydání rozhodnutí – zjištění situace v zemi původu).
5. Žalobce uvedl, že mu je v zemi původu vyhrožováno smrtí kvůli tomu, že jeho otec napsal knihu s názvem „Kriminální mozky a osobnosti psychopatů“, ve které popsal panující venezuelskou vládu jako zločineckou a kriminální skupinu. Následně do bytu jeho rodiny dorazily bezpečnostní složky FAE, které žalobci a jeho sestře vyhrožovaly smrtí.
6. Dle tvrzení žalobce je hlavním problémem života ve Venezuele svévolné násilí páchané ze strany nejrůznějších oficiálních i neoficiálních bezpečnostních složek v rozporu se zákonem. Tak tomu je přitom i v tomto případě. Nejčastěji se přitom jedná o dvě bezpečnostní služby, a to buď SEBIN nebo FAE, která byla v roce 2022 nahrazena složkou DAET. Ze zpráv mezinárodních organizací přitom vyplývá, že tyto bezpečnostní složky fungují bez jakýchkoli pravidel, vyhrožují skutečným i domnělým nepřátelům režimu i jejich rodinným příslušníkům a dopouštějí se mučení. Nežádá-li se, kdy, osoby, které se dostanou do jejich moci beze stopy mizí nebo jsou i zavražděny.
7. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek podkladů rozhodnutí, když toto je založeno na pouhých třech zprávách, přičemž žádná z nich není vyhotovena nevládní organizací. Dvě ze tří těchto zpráv jsou neaktuální, když jsou z roku 2022 a nemohou tak mimo jiné být použity pro posouzení otázky doplňkové ochrany, pro kterou je třeba prověřit aktuální situaci v zemi. Součástí spisového materiálu není ani jedna zpráva některé z mezinárodních organizací, jako Freedom house, Human rights watch, Amnesty international apod. Není tak zajištěna dostatečná různorodost podkladů. Zejména však chybí podklady, které by mohly cíleně a individuálně posoudit situaci žalobkyně a), když žádná ze zpráv se nezabývá otázkou trestání příbuzných a dalších nebezpečí, kterým tyto osoby čelí pro protirežimní činnost svých blízkých (v daném případě se jedná o trestání dětí pro činnost jejich rodičů). Dále pak chybí zpráva, která by zhodnotila rizika plynoucí od bezpečnostní služby FAE.
8. **V dalším žalobním bodě žalobce odmítal závěry žalovaného, který v žalobou napadeném rozhodnutí uváděl, že azylový příběh jeho a jeho sestry není důvěryhodný.**
9. Uvedl, že žalovaný založil své zamítavé rozhodnutí na nedůvěryhodnosti azylového příběhu žalobce, když identifikoval rozpory mezi jeho výpovědí a výpovědí jeho sestry v částech týkajících se střetu s FAE. hlavní podstatou azylového příběhu je skutečnost, že otec žalobce sepsal protirežimní text, který byl šířen a v důsledku toho otec žalobce musel opustit své bydliště, svou manželku a děti a ukrýt se v těžko dostupných pohraničních venkovských oblastech pralesního a hornatého regionu Táchira. Je obecně známou skutečností, která vyplývá i ze zpráv shromážděných samotným žalovaným, že

vládnoucí režim ve Venezuele nerespektuje svobodu slova a osoby, které se kriticky k němu vyjadřují netoleruje a pronásleduje je jak ekonomickými, tak i násilnými metodami.

10. Žalovaný pak neprovedl základní důkaz předložený žalobcem, a to knihu jeho otce, která označuje vládnoucí režim ve Venezuele za kriminální a psychopatický. Značně zmatečně uvádí, že na jednu stranu se s ní důkladně seznámil ale že ji odmítl přeložit a jako důkaz použít. Bez toho však správní orgán nemohl získat spolehlivý podklad o tom, jaké riziko by jejím setrváním ve Venezuele nebo návratem tamtéž žalobci hrozilo.
11. **Třetím žalobním bodem žalobce napadal nedostatečné odůvodnění neudělení doplňkové ochrany.** Uvedl, že rizikem pro jeho svobodu je i samotný její pobyt v zahraničí. I to může být důvod pro trestní stíhání nebo neoficiální trestání a šikanu ze strany úřadů.
12. Žalovaný tak pochybil, když se důkladně nezabýval situací v zemi na základě aktuálních poměrů, a to především s důrazem na ohrožení, kterému čelí příbuzní disidentů a v kontextu situace žalobce.
13. Na závěr žaloby spíše upozornil na – dle jeho slov – nemístné argumenty, které se dle jeho názoru v žalobou napadeném rozhodnutí objevily.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

14. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 24. 4. 2024 navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu pro její nedůvodnost. Odkázal na písemnosti založené ve správním spise a na napadené rozhodnutí. Je přesvědčen, že během správního řízení postupoval plně v souladu se zákonem o azylu, popř. jednotlivými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
15. Žalovaný opětovně poukázal na to, že výpověď žalobce je zcela nevěrohodná, a to nejen ve srovnání s jeho vlastními tvrzeními v rámci různých fází řízení, ale i při porovnání výpovědí jeho s výpovědí jeho sestry (rovněž žadatelky o mezinárodní ochranu) – oba označili stejný incident jako důvod pro odchod z vlasti. Šlo o výše uváděný incident s členy státní bezpečnostní složky FAE, kdy tito měli počátkem března 2023 přijít do domu žalobce, ptát se po jeho otci a následně napadnout ho i jeho sestru.
16. Žalovaný má tedy za to, že se při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti, ani žalobce nebyl jeho postupem zkrácen na svých hmotných či procesních právech. Napadené rozhodnutí je dle žalovaného vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem.

IV. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Při posuzování věci měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní

stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoli nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

Žaloba není důvodná.

18. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobce ve své žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 13. 4. 2023, resp. v protokolu v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19. 4. 2023 provedeném na žádost žalobce ve španělském jazyce, uvedl, že počátkem března 2023 navštívili dům jeho rodiny příslušníci bezpečnostní služby FAE a s ním i jeho sestrou mluvili hrubě. Vše se odehrálo kvůli jeho otci, který sepsal politicky nekorektní knihu. Příslušníci FAE v domě hledali právě jeho otce, ten v zemi původu zůstává [v podrobnostech je azylový příběh žalobce sumarizován na str. 2 – 4 žalobou napadeného rozhodnutí]. Knihu, kterou sepsal otec žalobce, tento předložil i správnímu orgánu, uvedl, že se na její tvorbě a obsahu nikterak nepodílel, sám ji ani nečetl. Kniha nebyla správním orgánem použita jako jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí (důvody jsou popsány v žalobou napadeném rozhodnutí).
19. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je jeho obecný nesouhlas s aktuální ekonomickou, sociální a politickou situací ve Venezuele a obava o jeho bezpečnost, neboť on i jeho sestra byli ve vlasti údajně napadeni členy státní bezpečnostní složky FAE, kteří pátrali po jejich otci. Po tomto pátrali s ohledem na to, že napsal knihu „Mentes Criminales Personalidades Psicopáticas!“, ve které dle žalobce popisuje venezuelskou vládu jako zločineckou a kriminální skupinu. Dle názoru žalovaného se žalobce snaží na území ČR zlegalizovat svůj pobyt.
20. Během správního řízení byl žalobce v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu seznámen s podklady, které budou sloužit pro vydání rozhodnutí, vedle žádosti o mezinárodní ochranu, protokolů o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a pohovoru, taktéž s Informacemi OAMP - Venezuela – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 12. 7. 2022 a ze dne 11. 9. 2023, se zprávou Vysokého komisaře OSN pro lidská práva – stav lidských práv v Bolívarosvské republice Venezuele ze dne 23. 6. 2022. K tomuto žalobce nic dalšího neuvedl a nedoplnil.
21. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12 zákona o azylu, podle nějž *„se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec*
 - a) *je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo*
 - b) *má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*

22. V napadeném rozhodnutí je konstatováno, že žalobce není ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, a že jeho obava z příslušníků FAE nesouvisí s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností či příslušností k určité sociální skupině nebo s jeho politickými názory, a tedy nejedná se tedy o důvod podřaditelný důvodům pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu (k tomu srov. velmi podrobnou argumentaci žalovaného na str. 4 – 7 žalobou napadeného rozhodnutí).
23. Žalobce nadto vycestoval ze země původu s platným a v roce 2023 vydaným cestovním dokladem a v souvislosti s jeho cestou nebyly zaznamenány nějaké problémy.
24. Stejně tak se žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal i se skutečností, že žalobci nelze udělit azyl za účelem sloučení rodiny, neboť z výpovědi žalobce ve správním řízení, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR, ani ze zjištění správních orgánů nevyplývá, že by tu byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků ve smyslu § 13 odst. 2 zákona o azylu, kterými „se rozumí
- a) manžel nebo partner azylanta,
 - b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let,
 - c) rodič azylanta mladšího 18 let,
 - d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo
 - e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let.“
25. Žalobce se dovolával také udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Podle odst. 1 uvedeného ustanovení se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se „považuje
- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“
26. Je zřejmé, že ani tomuto zákonnému ustanovení žalobcem tvrzené skutečnosti nevyhovují, neboť nenaplnují hledisko hrozící vážné újmy ve smyslu citovaného ustanovení. Důvodem pro udělení doplňkové ochrany nemůže být její nesouhlas s ekonomickou, sociální a jinou situací v zemi původu. Žalobce netvrdil, že by trpěl špatným zdravotním stavem, který by nebyl v zemi původu dostatečně saturován.
27. Pouze pro úplnost krajský soud dodává, že dle judikatury správních soudů špatný zdravotní stav žadatele o mezinárodní ochranu může být za určitých okolností důvodem

k udělení některé z forem mezinárodní ochrany (a to buď humanitárního azylu, anebo doplňkové ochrany). Tyto závěry vycházejí především z judikatury ESLP, z poslední doby viz zejména rozsudek velkého senátu ze dne 13. 12. 2016, ve věci *Paposhvili proti Belgii*, stížnost č. 41738/10). ESLP ve věci *Paposhvili* vyložil, za jakých okolností článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) znemožňuje vyhoštění nemocné osoby. Jedná se o „*velmi výjimečné případy*“, kdy je vyhošťována vážně nemocná osoba, u níž závažné důvody zakládají domněnku, že ačkoliv není v bezprostředním ohrožení života, nedostatek vhodné péče či přístupu k ní v přijímající zemi představuje riziko skutečnému nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení jejího zdravotního stavu vedoucího k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života. ESLP dále uvedl, že je na stěžovateli, aby předložil důkazy o existenci takových závažných důvodů. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že v posuzované věci zjevně nejde o takovýto výjimečný případ.

28. V této souvislosti však žalobce neuvádí žádná tvrzení.

29. Žalovaný tedy správně rozhodl, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

30. Nutno dodat, že při posuzování, zda žadateli hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, se používá tzv. test „reálného nebezpečí“. Standard používaný při tomto testu je pak vůči žadateli o mezinárodní ochranu přísnější než standard aplikovaný při testu „přiměřené pravděpodobnosti“; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82). Soud v této souvislosti také připomíná, že vyhodnocení nebezpečí vážné újmy představuje aplikaci typického neurčitého právního pojmu a jeho naplnění závisí vždy na úvaze správního orgánu, který vychází kazuisticky ze skutkových okolností konkrétního případu, z informací o zemi původu žadatele, jak bylo podstatné i v nyní projednávané věci a dále především z věrohodnosti tvrzení předložených žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. Je nepochybné, že intenzita nebezpečí vážné újmy musí vykazovat určitou úroveň. To platí i o riziku, že k této vážné újmě dojde (obdobně viz rozsudky ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008 - 79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007 - 49, oba dostupné z <http://www.nssoud.cz>). Touto potřebnou mírou intenzity nebezpečí vážné újmy se zabýval Evropský soud pro lidská práva, a sice v rozsudku ze dne 30. 10. 1991 ve věci *Vilvarajah a další proti Spojenému království*, stížnosti č. 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13447/87, 13448/87, a v rozsudku ze dne 25. 3. 1993, ve věci *Costello Roberts proti Spojenému království*, stížnost č. 13134/87.

31. Žalobce uvedl azylový příběh, který však žalovaný hodnotil stran jeho relevantnosti – i s ohledem na okolnosti, které uvedla sestra žalobce, jejíž žaloba je vedena před zdejším soudem pod sp. zn. 51 Az 2/2024. Žalovaný se na str. 5 - 6 žalobou napadeného rozhodnutí velmi podrobně a pečlivě zabývá tím, proč se domnívá, že azylový příběh žalobce není věrohodný. V této souvislosti krajský soud připomíná, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 - 47).

32. Žalovaný nezjistil ani skutečnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu; ostatně žalobce se takových skutečností ani nedovolával a z obsahu správního spisu je nezjistil ani krajský soud. Proto i rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu je třeba považovat za zákonné.
33. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce žalobce, že podklady, ze kterých vycházel žalovaný, nejsou aktuální. Žalovaný tyto velmi podrobně popsal a hodnotil v žalobou napadeném rozhodnutí. Krajský soud tyto považuje za dostačující, o jejich aktuálnosti nemá pochyb. Žalobce tyto nikterak konkrétně a relevantně nespороval, pouze s nimi polemizoval a vyjadřoval nesouhlas.
34. Krajský soud pak pouze na okraj připomíná, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu. Udělení mezinárodní ochrany je tak zcela specifickým způsobem legalizace pobytu na území ČR, a to za přesně vymezených důvodů.
35. Chce-li žalobce trvale pobývat v České republice, pak instituty zákona o azylu nejsou jedinými možnými instrumenty, kterými lze tento cíl zajistit; žalobkyně se může pokusit využít některého z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

V. Závěr a náklady řízení

36. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
37. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. května 2024

JUDr. Martina Kůchlerová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně